

שאלה: אני לא מבין. יש לנו פירושים מחז"ל למקרא, גם בגמרא וגם במדרשים. והנה מפרשים רבים, מהמסורתיים ביותר, מרשים לעצמם לפרש את הפסוקים בשינויים גדולים מאד ממה שאמרו חז"ל. כמו רבי אברהם אבן עזרא, ורשב"ם, ורמב"ן ועוד. האם אין זה חותר תחת סמכותם הבלעדית של חז"ל?

תשובה: יש להבדיל בין דברים הנוגעים הלכה למעשה לבין רעיונות ואגדה, שבהם כל הדברים הנראים לדעתו של הגדול בתורה כנכונים, גם הם תורה, ושבעים פנים לתורה, כולם אמת.

הנה לפניך דברי רבי אברהם אבן עזרא בסוף הקדמתו לתורה: "ובעבור הדרש [של חז"ל], דרך הפשט אינה סרה. כי שבעים פנים לתורה. רק בתורות ובמשפטים ובחוקים, אם מצאנו שני טעמים לפסוקים, והטעם האחד כדברי הנעתיקים [=הם חז"ל] שהעתיקו והעבירו תורה שבעל פה מדור לדור] שהיו כולם צדיקים, נִשְׁעַן על אמיתתם בלי ספק, בידי חזקים".

וכן כתב ר' חיים בן עטר בהקדמתו לפירושו לתורה: "ולפעמים אמשוך בקסת הסופר בפשטי הכתובים בדרך משונה [=שונה] מְדַרְשׁוֹת חז"ל. וכבר גליתי דעתי שאין אני חולק ח"ו על הראשונים אפילו כמלוא נימא, אלא שהרשות נתונה לדורשי תורה לעובדה ולזרעה... [להיותה] מעלת פירות... רק לדבר הלכה אל אשר תִּכְנְנוּ הראשונים, אחריהם לא ישנו".

וכן כתב "אור החיים" (על דברים לב, תחילת פסוק א) "והגם שקדמונינו בחרו דרך אחר, כבר אמרנו ששבעים פנים לתורה (במדבר רבה יג, טז). ובענין האגדה יכולים לפרש הגם שיהיה הפירוש מְנַגֵּד לדבריהם, כל שאין הניגוד בדבר הלכה".

זכינו בדורנו שהרב מנחם כשר, בספרו הנפלא "תורה שלימה" (כרך שבעה עשר, עמ' רפו-שה) אסף רשימה של ראשונים רבים שכך נהגו.

ולכן דרך התורה פתוחה, שכל ירא שמים שאינו בא ללעוג או לזלזל, אם הוא ממציא פירוש חדש בתורה שלא אמרו קדמונינו, אל יתבייש ואל יתבושש. כי "מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו" (חולין ז ע"א).